

פרס, הבוגד הארוך

אם כך נוהגים אנשי

הליכוד כאשר הם

עדיין בשילטון,

מה יעשו אם יודחו?

ברחובות תליאביב הופיעו לפתע סיסמות גדולות ושחורות: "פרס בוגד" ואף: "פרס הבוגד הי ארוך, לכלא!" עד כה צויירו סיסמות ברוח זו על הקירות רק בידי קבוצות שלולים, כמו זו של "הרב" מאיר כהנא, ונגד אנשים שהיו מזוהים עם קרישלוס רדיקלי. החידוש הפעם הוא בכך שהסיסמות צויירו, כנראה, בידי אנשיהי ליכוד, ושהן מכוונות נגד מנהיגי האופוזיציה, העומד בראש הסיעה הגדולה ביותר בכנסת (ראה יומן אישי).

טענתם של אנשיהליכוד: והי תגובה על קריאות שנשמעו בהפיגנות, בנסיגה "בגין - רוצח". אך היה זה תירוץ בלבד. הסבר סביר יותר הוא כי בצמרת הליכוד

נשמעו הערות בנוסח: "מדוע יהו די חכם כזה יכול לעלות לגדולה בגולה, אך לא בישראל?" חלב או יין? ואכן, אילו היה מנדס־פראנס עולה לישראל, ספק אם היה מגיע למשאו. הוא היה חכם מדי, ספרדי מדי, שוחר־שלום מדי, הומאני מדי, מכרי להצליח בקאריירה פוליטית במיפלגה ישראלית. תחת זאת הלך אחרי שארל היה גול במילחמתהעולם, ונמנה עם יועציו הקרובים. אחרי שהמדיניות הצרפתית הגיעה לעברי פיפחת בהודרסין, הצבא הצרפתי הפסיד במלחמה שם, הגיע לשילטון ברפובליקה וכוונן את השלום הוויאטינאמי הראשון. הוא גם הוציא את צרפת בשלום מתוניסיה. אך לפני שהצליח לבצע את אותה המשימה באלג'יריה - דבר שהיה מציל את חייהם של יותר ממיליון חיילי־אדם, שניספו במלחמה נוראה שם - הודח מהשילטון.

בין הגורמים שהביאו להפלתו: הוא יעץ לצרפתים לחדול מלשתות יין, ולשתות תותיו חלב. הדבר הסעיר את המוני הצרפתים אף יותר מקריאותיו לנסיגה מתארץ צות הכבושות. כאשר הודח מהשילטון, באו בי

סיסמה ברחוב ריזנוגוף בתליאביב אות לבאות?

פשת החשש שמא יצליח המערך בקרוב, אחרי פירסום המסקנות של ועדתהחקירה הממלכתית בעניין סבב ביירות, להרכיב קואליציה חדשה ולהדיח את הליכוד מהשילטון, חשש זה הביא מיד להקצנה כללית של ההתבטאויות.

בצמרת המערך הדליקו סיסמות אלה אור אדום. אם הליכוד מתבטא בצורה קיצונית זו כאשר אך התי עורר חשש שהוא עלול להפסיד את השילטון - איך ינהגו המוני מעריציו של מנחם בגין אם אכן יתגשם חשש זה? האם יעביר הי ליכוד בשקט את השילטון לידי המערך, כפי שהמערך העביר בשעתו את השילטון לידי הליכוד? או שמע תודעו של הארץ בהפגנות ה מוניות ובמעשי־אלימות, שלעומתם יחווירו כל מעשי האלימות, נגד פרס ואחרים, שהיו בעבר?

איש חכם הזה

הוא היה יהודי, ראש־

ממשלה וספרדי - דבר

שלא היה אפשרי בישראל.

פייר מנדס־פראנס הצליח לאחד שלוש תכונות, ששום אדם בישראל לא הצליח עד כה לאחדן: הוא היה יהודי, הוא היה ראש־ממשלה והוא היה ספרדי. נוסף על כך היה איש חכם, מדינאי ומרחיק־ראות ואדם הומאני בי כל השקפותיו ומעשיו - וגם אלה הן שלוש תכונות שלא התאחדו עדיין בנפשו של ראש־ממשלה ישראלי. לא פעם, מול פני תופעה זו,

הישראלית למען שלום ישראל... 29סטני ואשף, וכמה פגישות אף נערכו בביתו.*

עם השנים היה מוכן לנקוט יוזמות פומביות. לשיא הגיע ביולי 1982, בעיני צומה של מלחמתהלבנון, כאשר פירסם יחד עם גולדמן ופיליפ קלוזניק, ממנהיגי יהדות אמריקה, קריאה נרגשת בזכות הכרה הדדית ישראלית־פלסטינית. יאסר ערפאת בירך על יוזמה זו פומבית (ראה עמודים 6-7), ואילו ממשלת־ישראל התעלמה ממנה.

זה היה לפני שלושה חודשים, הי שבו, בגיל 75, נפטר פייר מנדס־פראנס - אולי היהודי הגדול הי אחרון בדור הזה**.

מדיניות

שמיד מתקבל

בזו אחרי זו מתקבלות

כל העמדות שד ממשלת

בגין לבגון.

כל עם חייב בכיבוד הוגן של דעתהקהל העולמית." קבע תומאס

מנדס־פראנס עם גולדמן

אילו עלה לישראל...

ג'פרסון, הוא לא התכוון רק לציוני מוסרי, אלא גם לשיקולים מעשי-הראשונות. * אולם בניגוד לשמועות ש פשטו לא יזם מנדס־פראנס פגישות אלה ולא היה מעורב ביוזמות הרשונות. ** לפני חודש בחר בו העולם הזה (2350) כבאיש־יהדות של תשנ"ב.

הסוס נגמר?

לתישראל את הזכות הרשמית ל־טוס מעל לדרום־לבנון. לצורכי תצפית, גם לכך מתנגד נשיא לבנון, אמין אל־ג'מיל, שהגיע גם הוא הי שבוע לארצות־הברית.

בעיקבות כל מה שהתרחש בי חודשים האחרונים, עלול מעמדה של ישראל בלבנון אחרי המלחמה להיות חלש יותר מכפי שהיה לפני המלחמה. מעולם לא נרקבו "פיר" רות הניצחון" במהירות כה רבה.

הגליל

מיליון לירות כמזומנים

האם נענש הצעיר

מסח'נין על דיעותיו -

או עז כך שאחיו

הוא עוזרו של ערפאת?

יתכן כי ג'ובראן שקור יכול להי תגאות לפחות בהישג אחד: הוא מהווה תקדים.

לפני כמה ימים שוחרר שקור, בעל מופע קטן בכפר סח'נין בי גליל, בערבות עצומה: הוטל עליו להפקיד מיליון לירות במזומנים בקופת בית־המשפט.

אך השילטונות לא הסתפקו בי כך. מייד עם שיחרורו זכה שקור בצרירותוק, האוסר עליו לצאת מ־כפרו. בלילות הוטל עליו מעצרי בית, וביום עליו להירשם במיש־טרז.

כל זה נראה מופרז, לאור הפ־שע המיוחס לו. לדעת התביעה, אחראי שקור לכרוז, שעליו חתרו מים כמה אירגונים ערביים, ושבו הובעה אהדה לאשף. כרוז זה חולק בגליל בשיא מלחמתהלבנון, כאשר הרגשות של כל הערבים הישראלים היו נסערים. איש אינו טוען כי ג'ובראן, שהוא נשיא ואב עשה מעשה עויין כלשהו.

האח הבכור. אך יתכן כי הי יחס המיוחד לשקור נובע מסיבה שונה לגמרי: ג'ובראן הוא אחיו הצעיר של עמאד שקור, עוזרו הי ראשי של יאסר ערפאת והמומחה העיקרי שלו לענייני ישראל. עמאד שקור היה נוכח בפגישת ערפאת עם אורי אבנרי, רותי ישי וענת סרגוסטי בבירות, הוא מופיע ת דיר לצידו של ערפאת בתצלומים.

העובדה כי עמאד שקור השי מיע פומבית דברים בזכות שלום ישראל־פלסטיני, ואף הופיע לצד ישראלים באסיפות פומביות באירופה, לא שינתה את יחס השיל־טונות לאחיו הצעיר - בייחוד אחרי שזה העניק לשרית ישי רא־יון (העולם הזה 2344) שבו השי מיע דיעות לאומיות תקיפות.

י.ם. דעתהקהל משיעה על עמדת הממשלות. מנחם בגין ואריאל שרון לא הא־מינו בכלל זה, כאשר יצאו למיל־חמתהלבנון, וכאשר ביצעו בה מי עשים כמו הפצצת ביירות המער־בית, השמדת מחנות־הפלסטים ו־הכנסת הפלאנגות לתחנות צברה ושאתילא.

השבוע התגלו התוצאות של מע־שים אלה - לא בצורה של תגור בות מוסריות של יפיינפש בעור לם, אלא בצורה מוחשית מאוד בי מישור המדיני.

כאשר הגיע שר־החוץ יצחק שמיר לארצות־הברית, כדי לנהל את הי דיונים המעשיים על הפיתרון ב־לבנון, נוכח לדעת כי עומדת מולו ממשלה אמריקאית שונה מזו ש־הכיר בעבר. השינוי העצום בדעת־הקהל האמריקאית שיחרר את הי בית הלבן מכבלים רבים, שכבלו בי עבר את ידיו בעת המגעים עם י־ש־ראל. עמדתהמיקוח של ישראל ירדה פלאים, ואילו עמדתהמיקוח של רונלד רגן ואנשיו הרקיעה שח־קים.

הפירות נרקבו. בשבועות הי־אחרונים כבר התקפלו עמדות י־ש־ראל בנו אחר זו (ראה הנווד). זהיל נאלץ להסתלק באופן בהול מביירות המערבית, אחרי שהרמט־כיל ניבא שהייה של שנים במי קום. הוא רצה להחזיק לפחות בי נמלהתעושה של בירות - וגורש משם תוך שעות.

התנאי המוקדם לנסיגת זה"ל - חתימה על חוזה שלום לבנוניי־ש־ראלי - כבר נשכת. אין עוד איש החולם על כך.

התנאי של גירוש כל אנשי אשף־לבנון, לפני הנסיגה של זה"ל, נעלם למעשה גם הוא. ברור כי תיתכן רק נסיגה כריזמנית של זה"ל, הצבא הסורי וכוחות־אשף־השבוע היה נטוש הקרב על הי שרידים האחרונים של "פירות הי ניצחון". בכל העניינים האלה הס־תמנה התקפלות של ממשלת־בגין. בין השאר:

● הדרישה כי כוחות רביסרן סעד חדאד יישארו על כנם, כחגור־רתיב־טחון של ישראל. ממשלת־ישראל כבר התקפלה מדינית זו, והשברע עמדה רק על סידורי כלש־הו שיאפשר לחדאד להחזיק מעמד כחלק מן הצבא הלבנוני בדרום. גם זה מוטל בספק. יתכן כי חדאד יצטרך להגר לישראל.

● ישראל תבעה נוכחות צבאית בשטח זה, באמצעות תחנות־התר־עה, כפי שהיו קיימים בשלב מסו־יים בסיני. הדבר מוטל בספק.

● כתנאי אחרון ממש, בשלב הסופי של ההתקפלות, דרשה ממש־